

Hevosen elopainon määrittäminen

Suomen Hevostietokeskus ry, Hevosten terveydeksi -hanke

Hevosen elopainon määrittäminen on ruokinnan suunnittelun lähtökohta. Hevosen koko vaikuttaa mm. ravinnontarpeeseen, sopivaan karkearehu- ja väkirehumäärään sekä ruokintasuosituksen valintaan ruokintaohjelmaa käytettäessä. Lisäksi hevosen paino on tärkeää tietää lääkkeitä annosteltaessa.

Hevosen painon arviointi silmämääräisesti on vaikeaa ja osuu usein kauas todellisesta. Tästä syystä on suositeltavampaa käyttää jotakin oheisista painonarviointimenetelmistä. Menetelmien tarkkuudessa on huomattavia eroja.

HEVOSVAAKA

Hevosen punnitseminen hevosvaakalla on tarkin ja luotettavin menetelmä määrittää hevosen elopaino.

PAINOMITTANAUHA

Painomittanauha soveltuu täysikasvuisten hevosten painon karkeaan haarukointiin. Se on kuitenkin riittävän tarkka esim. ruokintasuunnitelman laatimisen pohjaksi ja loishäätölääkkeen annostelua varten. Mittanauha osoittaa hevosen painon suoraan kilogrammoissa rinnan ympärysmittan perusteella. Mittausepä-tarkkuus voi olla jopa ± 50 kg johtuen mm. hevosten rotevuuksista. Nauhan avulla voidaan tarkkailla myös muutoksia hevosen lihavuuskunnossa, sillä rinnan ja vatsan ympärysmitta (cm) muuttuvat hevosen laihtuessa/lihoessa.

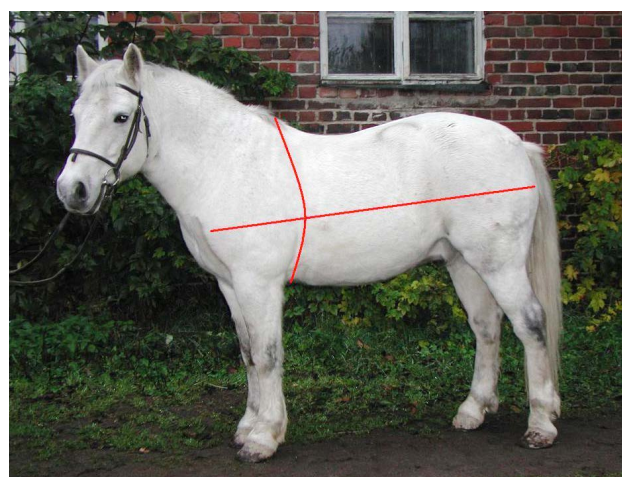

▲ Hevosen elopainon määrittämiseen käytettävä painomittanauha.

LASKUKAAVAT

Laskukaavat ovat toiseksi tarkimpia hevosen elopainon määrittämenetelmiä punnituksen jälkeen. Mittausepä-tarkkuus niissä on keskimäärin ± 20 kg.

Kuvassa näkyvät ympyröitynä laskukaavassa käytettävät mittauslinjat hevosen rungon pituudelle ja rinnan ympärykselle. Rinnan ympäryys mitataan vetämällä mittanauha napakasti hevosen ympärille, mutta ei kuitenkaan liian kireäksi. Mittanauhan tulee kulkea n. 2,5 cm säkän korkeimmasta kohdasta selkään päin sekä mahan alta aivan kynärliisäkkeiden takaa.

▲ Mittauslinjat hevosen rungon pituudelle ja rinnan ympärykselle.

Rungon pituus (olkaluun päästä lonkkaluun istuin-
kyhmyyn) saadaan mitattua parhaiten muovisella
mittanauhalla, joka myötäilee hevosen rungon muo-

toja. Pituus voidaan määrittää myös narun avulla,
jonka pituus voidaan mitata esim. jäykemmällä kela-
mitalla.

$$\text{Täysikasvuisen hevosen arviopaino (kg)} = \frac{\text{rinnanympäryys (cm)}^2 \times \text{rungon pituus (cm)}}{11\,877}$$

$$\text{Alle 6 kk ikäisen varsan arviopaino (kg)} = \text{rinnanympäryys (m)}^3 \times 90$$

PAINOTAULUKOT

Suomenhevosen, lämminverisen ratsuhevosen ja läm-
minverisen ravihevosen paino voidaan arvioida mittaa-
malla hevosen rinnanympäryys säkän takaa ja katsomalla
sitä vastaava paino taulukosta (Taulukko 1.).

Taulukkoon 2. on koottu eri hevosrotujen keskimää-
räisiä elopainoja. Koska vaihtelu rotujen sisällä on hy-
vin suuri, antaa taulukko painosta vain erittäin kar-
kean arvion.

Taulukko 1. Elopainon arviointi hevosen rinnanympärysmittan perusteella.

Rinnanympäryys (cm)	Suomenhevosen (kg)	Lämminverinen ratsuhevosen (kg)	Lämminverinen ravihevosen (kg)
155 cm	340 kg	305 kg	310 kg
160 cm	370 kg	340 kg	340 kg
165 cm	400 kg	370 kg	370 kg
170 cm	430 kg	400 kg	400 kg
175 cm	460 kg	435 kg	430 kg
180 cm	490 kg	470 kg	460 kg
185 cm	520 kg	500 kg	490 kg
190 cm	550 kg	535 kg	520 kg
195 cm	580 kg	570 kg	550 kg
200 cm	610 kg	600 kg	580 kg
205 cm	640 kg	635 kg	610 kg
210 cm	670 kg	670 kg	

Taulukko 2. Elopainon arviointi hevosen rodun perusteella.

Hevosrotu	Keskimääräinen elopaino (kg)
Arabi	350 – 450 kg
Lämminverinen ratsu	560 – 590 kg
Lämminverinen ravuri	450 – 500 kg
Ponit: säkäkorkeus 135 -147 cm	300 – 350 kg
Ponit: säkäkorkeus 120 – 135 cm	250 – 300 kg
Ponit: säkäkorkeus alle 120 cm	220 – 250 kg
Shetlanninponi	150 – 200 kg
Suomenhevosen	550 – 600 kg
Suomenpienhevosen	460 – 520 kg